

PREDSTAVITEV PROJEKTA

GOZDNA SIGNALIZACIJA

V sklopu razvoja podeželja in turizma v gozdu in gozdnem prostoru ter resolucije o nacionalnem gozdnem programu (6.3.1.10).

Gozd je izrednega okoljskega, ekosistemskega, biotskega, kulturnega, zgodovinskega, asociativnega, krajinskega in zdravstvenega pomena, zato je varovanje tega bogastva razumljivo in nujno. Gozdne površine predstavljajo simbol prepoznavnosti države in odraz njenega odnosa do trajnostnega razvoja s katerim se poskuša zagotoviti trajno in optimalno delovanje gozda kot ekosistema življenjskih združb rastlin in živali, njihovih življenjskih prostorov, ter trajnostno rabo in upravljanje z viri.

Slovenija je dežela gozdov, saj spada med najbolj gozdnate države v Evropi. S svojo 57,9% poraščenostjo z gozdovi zaostajamo le za Švedsko in Finsko.

Slovenija je dokaj na gosto preprežena z gozdno-planinskimi potmi v skupni dolžini več kot 7000 kilometrov. Projekt, ki smo ga zasnovali v podjetju Promos™ je nastal z željo, da poenotimo sistem gozdne signalizacije in spodbudimo dolgoročno ozaveščanje gozdnih lepot in njegovih prebivalcev, ne samo na regionalnem in nacionalnem področju, ampak tudi na mednarodnem področju. Trenutna situacija v Sloveniji, kot tudi v Evropi je, da nimamo enotnega sistema gozdne signalizacije.

Cilj projekta Gozdna signalizacija je, da gozdne obiskovalce, sprehajalce, rekreativce in predvsem mlajše generacije z enotno grafično signalizacijo opozorimo na:

- spoštovanje in občudovanje gozdnih lepot,
- primerno obnašanje v gozdu (t.i. gozdni bonton),
- širitev znanja ter ozaveščanje o neprecenljivem gozdnem bogastvu,
- vodenje po t.i. gozdni učni poti,
- planinske poti za srednjegorje (smerne table in knafelčeve markacije),
- koče in planinske postojanke,

Poglavitni namen označevanja gozdno-planinskih poti je torej širiti zavest in varno pripeljati popotnika, planinca do planinske postojanke oz. vrha hriba, gore ali do kakega drugega zelenega cilja k čimer bodo v veliki meri pripomogle skrbno, vestno in lepo označene poti.

Projekt *Gozdna signalizacija* torej obsega konstruiranje in izdelavo sodobno oblikovanih opozorilnih tabel, ki se na nov in inovativni način namestijo na samo drevo ali skalo, ne da bi ju pri tem kakorkoli poškodovali.

V ta namen smo za lažjo predstavitev izdelali katalog »Gozdna signalizacija«, v katerem je nazorno prikazan celoten sistem standardiziranega grafičnega obeleževanja.

Področje gozdne signalizacije se na osnovi standardizacije in usklajenosti gozdnih simbolov, kot so cestno-prometna ali neprometna signalizacija, do sedaj še ni urejalo, ne v R Sloveniji kakor tudi ne v Evropski uniji. Prepričani smo, da je lahko naš projekt velik izziv tako za R Slovenijo, kot tudi Evropsko unijo. Projektu se je prijazno odzvalo tudi Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano R Slovenije, ki mu je bilo ponujena standardizacija omenjenega projekta na nivoju Evropske unije.

Prepričani smo, da bodo grafično obeležene informativne table vnesle tako v slovenski, kot tudi evropski prostor urejen in učinkovito tipiziran informativni sistem gozdne signalizacije. Z inovativno, enotno obeleženo gozdno signalizacijo lahko skupaj pripomoremo k dolgoročni širitvi pozitivne zavesti med obiskovalci gozdov ter hkrati pripomoremo k ohranjanju naravnih bogastev za prihodnje rodove.

V upanju na uspešno sodelovanje Vas lepo pozdravljamo,

PROMOS™ d.o.o.

Marjan Platovšek, ar. graph.des.

Osnovna oblika informacijske table

Tipografija in vizualna grafika

1. Gozdni bonton (GB)

Oznaka:	Tekst:	65 mm	55 mm	45 mm
GB/1	NE VZNEMIRJAJ GOZDNIH ŽIVALI	•	•	•
GB/2	PSA VODI NA VRVICI	•	•	•
GB/3	NE UNIČUJ GOZDNEGA RASTJA	•	•	•
GB/4	NE UNIČUJ ZAŠČITENIH CVETLIC	•	•	•
GB/5	NE UNIČUJ DREVESNE SKORJE, MAHU IN STRUPENIH GOB	•	•	•
GB/6	NE KURI OGNJA V GOZDU	•	•	•
GB/7	NE POŠKODUJ TABEL, KAŽIPOTOV IN KLOPI	•	•	•
GB/8	NE VOZI SE S KOLESOM ALI MOTORNIM VOZILOM	•	•	•
GB/9	NE PUŠČAJ SMETI V GOZDU	•	•	•
GB/10	NE PUŠČAJ V VODO ALI NA GOZDNA TLA ŠKODLJIVIH SNOVI	•	•	•
GB/11	NE HODI IZVEN POTI	•	•	•
GB/12	GOZDNE ŽIVALI SO ZELO PLAŠNE, ZATO JIH NE VZNEMERJAJ S HRUPOM	•	•	•
GB/13	VODA JE DRAGOCENA. GOZD JO ČISTI, ZADRŽUJE IN NAM JO POMAGA OHRANJATI PITNO.	•	•	•
GB/14	NE PARKIRAJ MOTORNEGA VOZILA	•	•	•
GB/15	MAJHNA IN VELIKA DREVESA, TER GRMIČEVJE SO ŽIVA BITJA, ZATO JIH SPOŠTUJ IN NE POŠKODUJ	•	•	•

2. Motivacijski znak (MZ)

MZ/1	PRISLUHNI IN OPAZUJ	•	•	•
MZ/2	RAZIŠČI IN PREMISLI	•	•	•
MZ/3	POVOHAJ IN OTIPAJ	•	•	•

3. Informacije splošnega znanja o gozdu (SZ)

SZ/1	<p style="text-align: center;">KAJ JE DREVO /1</p> <p>Prvotne rastline so bile tako majhne, da bi jih ducat komaj prekrilo bučikino glavico. Te drobne celice so v davnini živele v oceanih. Edini razlog, da jih uvrščamo med rastline je ta, da so za rast potrebovale sončno svetlobo. Iz teh skromnih začetkov se je razvilo veliko kraljestvo rastlin, kakršno poznamo danes. Mnoge rastline so ostale v vodi, druge so se razširile na kopno. Pri tem pa so morale razviti sposobnosti za pokončno rast.</p>	•		
SZ/2	<p style="text-align: center;">KAJ JE DREVO /2</p> <p>Nekatere rastline so ustvarile snov, ki ji pravimo lignin. Zaradi nje so njihova stebila žilava in lesnata, ter zato višja. Ker vse rastline potrebujejo svetlobo, so bile bolj uspešne visoke in manj uspešne nizke rastline, ki so morale živeti v njihovi senci. Sčasoma so se pojavile rastline z velikanskim enojnim stebлом: to so bila prva drevesa. Poslej so drevesa nastajala v različnih rastlinskih družinah. Ogromni sekvojadendroni v Kaliforniji lahko tehtajo več kot 6.000 ton in so najtežje žive stvari, kar se jih je kdaj pojavilo na Zemlji</p>	•		
SZ/3	<p style="text-align: center;">KAKO DREVESA RASTEJO</p> <p>Drevesa rastejo na dva načina. Na vrhu vsake vejice je skupina posebnih celic, ki z delitvijo omogočajo rast v dolžino. Tako je drevo vse višje ali vse bolj razraščeno. Drugačen način rasti pa spodbuja kambij, to je plast celic, ki pokriva vse lesnate dele drevesa. Ko se celice kambija delijo, postajajo deblo, veje, vejice in korenine vse debelejšje. Pri večini odraslih dreves se obseg debela poveča za približno 2,5 cm na leto.</p>	•		

SZ/4	<p style="text-align: center;">KORENINJENJE</p> <p>Ker so drevesa največje živeče rastline, mnogi mislijo, da prodrejo njihove korenine globoko v tla. To pa je pogosto daleč od resnice. Namesto v globino rastejo korenine mnogih dreves v širino in ustvarjajo gosto prepleteno mrežo, ki jo drevo zasidra v tla. Korenine 50 m visokega drevesa sežejo navadno 2,5 m globoko, v širino pa lahko zrastejo toliko, kolikor je drevo visoko. Na vsej tej površini tanki koreninski laski zbirajo vodo in rudnine in jih prevajajo v korenine, le te pa iz glavne korenine v deblo.</p>	•		
SZ/5	<p style="text-align: center;">DOM MED KORENINAMI</p> <p>Zajci in jazbeci si pogosto uredijo domovanje med koreninami. Korenine tla utrdijo in jim odvzemajo vlago, zato je bivališče v njihovi bližini bolj suho in prijetnejše.</p>	•		
SZ/6	<p style="text-align: center;">DREVESNO DEBLO</p> <p>Nevidni tokovi tik pod drevesno skorjo nenehno prenašajo vodo in rudnine iz tal navzgor in rezervna hranila iz listov navzdol. Drevo varuje to dragoceno prehranjevalno pot z odporno skorjo. Kljub temu se žuželkam, glivam in parazitom včasih posreči predreti to pregrado. Hranijo se s snovmi, ki jih kradejo drevesu, in so začetek prehranjevalne verige živali, katerih življenjski prostor je deblo. Glive povzročajo gnitje lesa in omogočajo vstop drugim škodljivcem. Bube nešteti žuželk, od hroščev do os, pa so hrana za ptice.</p>	•		
SZ/7	<p style="text-align: center;">AKROBATI NA DEBLU</p> <p>Večji ptiči se zaradi teže ne morejo oprijeti navpičnega debla, manjši pa to naredijo brez težav. Ta sposobnost jim omogoča, da se hranijo z žuželkami, ki živijo v razpokah drevesne skorje. Mnogi teh ptičev letajo od drevesa do drevesa, se premikajo navzgor po deblu in iščejo hrano pod drevesno skorjo. Brglez je edini med njimi, ki se lahko premika tako navzgor kot navzdol po deblu.</p>	•		
SZ/8	<p style="text-align: center;">DREVESNA SKORJA</p> <p>Drevesna skorja je koža drevesa. Varuje ga pred napadom živali in gliv ter pred izsušitvijo, evkalipte in sekvoje pa celo pred poškodbami ob gozdnih požarih. Tako kot koža je tudi skorja</p>	•		

	<p>sestavljena iz dveh plasti. Notranjo plast, imenovano kombij, sestavljajo žive celice, ki se nenehno delijo. Tako nastane na tisoče novih celic. Če je oskrba z vodo in sokovi onemogočena, celice odmrejo. Toda ko odmrejo, postane lubje zelo učinkovita zaščita zoper škodljive zunanje vplive.</p>			
SZ/9	<p style="text-align: center;">LISTI</p> <p>Drevesni listi so podobni majhnim elektrarnam, vendar gorivo v njih nastaja, namesto da bi zgorevalo. Sprejemajo energijo sončne svetlobe in jo uporabljajo za pretvorbo ogljikovega dvokisa in vode v sladkorje. Sladkorji rabijo za gorivo ali pa iz njih nastaja celuloza, to je snov, ki sestavlja celične stene. Les ima v celičnih stenah tudi lignin. Liste listavcev delimo v enostavne in sestavljene.</p>	•		
SZ/10	<p style="text-align: center;">IGLICE IN LUSKE</p> <p>Igllice in luske pri iglavcih so popolnoma drugačne kot listi pri listavcih. Imajo vzporedne žile in trdo ali usnjato površino. Z redkimi izjemami (macesen) ostanejo na drevesu vse leto. Skupaj s tisovkami poznamo sedem družin iglavcev: med najpomembnejše štejejo borovke, močvirske tisovke in cipresovke. Družina borovk ne vključuje samo borov, temveč tudi jelke, smreke, cedre in macesne. Iglavci imajo različne oblike listov. Bori, cedre in macesni imajo igllice, jelke, tise in sekvoje ploske, usnjate liste, ciprese pa luske.</p>	•		
SZ/11	<p style="text-align: center;">PLODOVI</p> <p>Ko so cvetovi na drevesu oprašeni, začne ženski del cveta oblikovati seme. Drevesa se pri širjenju semen otepajo z enakimi težavami kot pri odmetavanju cvetnega prahu; ker se sama ne morejo premikati, potrebujejo pomoč. Da privabijo živali so razvila živo obarvane sočne plodove. Ti privlačijo zlasti ptiče. Ko pojedjo plod, seme z iztrebki nepoškodovano izločijo. Seme se tako prenese na velike razdalje in v ugodnih razmerah vzkali.</p>	•		
SZ/12	<p style="text-align: center;">STORŽI</p> <p>V primerjavi z listavci potrebujejo iglavci več časa, da razvijejo semena. V mesecih, ko se semena razvijajo, jih varuje trd storž. Pri drevesih kakršen je bor, cel storž odpade šele potem, ko izpadejo semena. Pri cedrah in nekaterih drugih vrstah pa storž razpade že na drevesu, zato na tleh redkokdaj najdemo cel storž.</p>	•		

SZ/13	<p style="text-align: center;">ODPADAJOČE LISTJE</p> <p>Liste obarva klorofil. To zeleno barvilo izkorišča energijo sončne svetlobe. Rastline imajo pogosto še pomožna barvila, da bolje izkoristijo sončno svetlobo, ki pada na liste. Ta barvila vsrkajo svetlobo različnih valovnih dolžin, energijo pa prenesejo na klorofil. Najpomembnejša pomožna barvila so: karotinodi (oranžni, rumeni ali rdeči), ksantofili (rumeni) in antociani (purpurni, škrlatni in modri). Preden listi pri listopadnih drevesih odpadejo, se razmerje med barvili v njih spreminja, rezultat tega pa so bleščeče jesenske barve.</p>	•		
SZ/14	<p style="text-align: center;">SMRT DREVESA</p> <p>Drevesa od trenutka, ko vzklijejo, živijo v stiku z organizmi, ki lahko povzročijo tudi njihovo smrt. Žuželke povzročajo majhne rane v njihovem lesu, bršljan se vzpenja po njihovih deblih in smrtonosen roj glivnih trosov se naseli na vejah, pripravljen, da na šibkih točkah vsak trenutek prodre v drevo in ga okuži. Drevo košček za koščkom svojega tkiva prepušča napadalcem, žrtvuje nagnito vejo ali kos razpadajočega lesa, samo da bi preživel. Ta boj lahko traja leta, vendar je zdravega lesa vedno manj, dokler se drevesni sok neke pomladi ne pretaka več in drevo je mrtvo.</p>	•		
SZ/15	<p style="text-align: center;">ŽIVLJENJE MED LISTJEM</p> <p>Med živalmi, ki živijo na drevesih so najštevilnejši nevretenčarji; to so živali brez hrbtenice. Vsako drevo je dom velikega števila mikroskopsko majhnih ogrčic ali celo več milijonov žuželk. Na odraslem hrastovem drevesu na primer živi blizu 300 vrst žuželk; na njegovem listju ali celo v njem najdemo gosenice več kot sto metuljev. Pred takim izčrpavanjem se drevo brani s kemičnim orožjem skritim v njegovih listih in lesu. Mnoga drevesa imajo zato drugo obdobje bujne rasti sredi poletja. Tako si opomorejo od izgub, ki so jih pretrpela spomladi.</p>	•		
SZ/16	<p style="text-align: center;">ŽIVLJENJE V ODPADLEM LISTJU</p> <p>Vsako jesen odvrže hrastovo drevo približno četrto milijona listov. Zakaj se pod drevesom ne nabere grmada listja, ko vendar eni jeseni sledi druga ? Odgovor se skriva v dejstvu, da se listje na tleh zdrobi in zgnije. Ko list odpade, postane del stelje – to je vrhnje plasti tal, ki sestoji iz celih in zdrobljenih listov. Ko ga prekrijejo drugi listi, se z njimi začno hraniti bakterije in glive, zato razpade. Naposled postanejo vsi ostanki listja prhka snov, ki ji pravimo humus. Ta oskrbuje s hranili rastoče rastline in tako so snovi v odpadlem listju v nenehnem kroženju.</p>	•		

SZ/17	<p style="text-align: center;">TLA V IGLASTEM GOZDU</p> <p>Iglice in luske iglastega drevja se razkrajajo dalj časa kot listi listavcev in nastali humus je precej kisel. Celoletna senca v gostem sestoji iglavcev in kislja stelja preprečujeta naselitev velikega števila rastlin. Na površinah med drevesi, ki so osvetljene se naselijo praproti in druge rastline, ki prenašajo kislja tla. V stelji iglavcev uspevajo tudi gobe; jeseni so tla prekrita z njihovimi klobuki.</p>	•		
SZ/18	<p style="text-align: center;">ONESNAŽENJE IN BOLEZNI DREVES</p> <p>Zapleteni procesi, ki drevesom omogočajo rast, terjajo čist zrak – šele tako so učinkoviti. V večjem delu sveta pa je zrak onesnažen z avtomobilskimi izpušnimi plini ter strupenimi dimi iz tovarn in elektrarn. Ti plini se dvigajo visoko v ozračje ter se mešajo z vodnimi hlapi in različnimi kemikalijami. Posledica je dež, ki je lahko kisel kot kis. »Kisli dež« je poglavitni povzročitelj umiranja gozdov. Poškodbe zaradi »Kislega dežja« so prvič opazili leta 1970; tedaj so se pokazale uničujoče posledice njihovega delovanja na življenje v skandinavskih jezerih. Sedaj pa so prizadeti tudi že iglasti gozdovi v osrednji Evropi, zlasti v Nemčiji in Švici, umiranje gozdov pa postaja vedno večji problem tudi na nekaterih območjih v Sloveniji.</p>	•		

4. Drevesne vrste (DV)

DV/1	<p style="text-align: center;">ČRNI GABER <i>Ostrya carpinifolia</i></p> <p>Črni gaber je razširjen od južnih predelov Alp, Apeninskega in Balkanskega polotoka ter Male Azije in Kavkaza. Je kserotermofilna vrsta, vendar dobro prenaša senco. Najdemo ga v raznih hrastovih in deloma bukovih gozdovih, vendar na toplih apnenčastih ali dolomitnih rastiščih. Črni gaber je tipični predstavnik kraških panjevskih gozdov. Gabrov les se uporablja za orodje in v kolarstvu, ima pa tudi dobro ogrevno moč.</p>	•	•	
------	--	---	---	--

DV/2	<p style="text-align: center;">BUKEV <i>Fagus sylvatica</i></p> <p>V Sloveniji je najbolj razširjena vrsta, ki rada tvori čiste sestoje, v submediteranskem in gorskem pasu, posebno če manjkata jelka in smreka. Bukev potrebuje dovolj vlažno podnebje, s pogostimi padavinami, zato ne uspeva v suhem celinskem podnebju. Občutljiva je na nizke temperature, na jesenske in spomladanske pozebe. Je izrazito senčna drevesna vrsta, od nje sta bolj senčni le tisa in jelka. Najbolj uspeva na svežih, globokih tleh, najraje na apnenčastem področju. Zaradi pogostnosti in velikih dimenzij je gospodarsko ena najpomembnejših drevesnih vrst. Ima razmeroma trd, težak in elastičen, vendar neobstojen les, ki pa ima veliko ogrevno moč.</p>	•	•	
DV/3	<p style="text-align: center;">TISA <i>Taxus baccata</i></p> <p>Tisa je bila nekoč v Evropi močnejše razširjena, v srednjem veku pa so jo skoraj iztrebili. Tisa je vrsta zahodne, srednje in južne Evrope, uspeva tudi v Mali Aziji, Alžiriji in na Kavkazu. Zraste kot grm ali drevo največkrat do 12 m visoko. Razvije zaobljeno, zelo široko ter gosto krošnjo. Skorja je tanka, rdečkastorjave barve in se lušči v manjših luskah. Tisa je vedno zeleno dvodomno drevo. Cveti marca in aprila, oprahuje pa se z vetrom. Semena dozoriijo od avgusta do oktobra, obdaja jih živordeči ovoj, ki ga imajo ptice še posebej rade. Gre za senčno vrsto, ki raste predvsem na bukovih rastiščih kot posamezno drevo ali v manjših sestojih. Vsa rastlina razen rdečega semenskega ovoja, je zelo strupena, še zlasti pa iglice. Zaradi svoje redkosti je tisa pri nas zaščiten z odlokom o zavarovanju redkih in ogroženih rastlinskih vrst.</p>	•	•	
DV/4	<p style="text-align: center;">OSTROLISTNI JAVOR <i>Acer platanoides</i></p> <p>Temu javorju bolj ustreza zmerna celinska klima, zato sega njegov areal dlje proti severu in vzhodu kot pa areal gorskega javorja, ni ga na zahodu Evrope. Najbolj uspeva v polsenci, glede tal je skromnejši od gorskega javorja. Drevo doseže do 20 m višine, vendar raste nekoliko počasneje. Tako gorski kot ostrolistni javor sta izpostavljena obžiranju divjadi, zato je nujna zaščita mladja z ograjo.</p>	•	•	

DV/5	<p style="text-align: center;">CER <i>Quercus cerris</i></p> <p>Razširjen je v južni in jugovzhodni Evropi in Mali Aziji. Raste na toplih in razmeroma suhih rastiščih v vseh hrastovih vegetacijskih oblikah. Drevo zraste do 30 m visoko in do 1 m široko. Les cera je trd in težak, vendar neobstoje. Zaradi velike ogrevne moči ga uporabljamo predvsem za drva</p>	•	•	
DV/6	<p style="text-align: center;">NAVADNA JELKA <i>Abies alba</i></p> <p>Navadna jelka je eden od simbolov naših gozdov, saj bi v njih zamažali iskali tako ponosno, dostojanstveno in elegantno drevo. V Sloveniji je je daleč največ v mešanih jelovo-bukovih dinarskih gozdovih, ki se raztezajo od Trnovskega gozda čez Javornike in Snežnik vse do Gorskega Kotarja na Hrvaškem. V višino doseže do 50 m, včasih tudi višje, obseg debla pa znaša do 2 m. Koreninski sistem je razmeroma globok in razvije izrazito srčno korenino. Jelka je po eni strani izredno vztrajna in potrpežljiva, po drugi strani pa ekološko ena najzahtevnejših in najobčutljivejših drevesnih vrst. Jelovina je mehak, elastičen, lahko cepljiv in lahek les. Njena uporabnost je zelo široka, uporabljajo jo v gradbeništvu, rudarstvu, v pohištvu in celulozni industriji. Jelovina ima majhno ogrevno moč.</p>	•	•	
DV/7	<p style="text-align: center;">GORSKI BREST <i>Ulmus glabra</i></p> <p>Gorski brest je drevo, ki doseže višino do 35 m, debelino do 150 cm in dočaka starost več sto let. V Sloveniji raste raztreseno povsod z izjemo Istre in Primorja, najbolj pogost pa je v gorskem gozdu jelke in bukve, ter v predgorskem bukovem gozdu. Raste v višjih nadmorskih višinah celo do 1500 m. Potrebuje lege, ki niso izpostavljene pozebam. Glede tal je precej zahteven, saj potrebuje stalno talno vlago in z mineralnimi snovmi bogata tla. Les je srednje težak in cenjen v pohištvu industriji.</p>	•	•	
DV/8	<p style="text-align: center;">VELIKI JESEN <i>Fraxinus excelsior</i></p> <p>Naravna razprostranjenost velikega jesena obsega srednjo, zahodno in južno Evropo, z izjemo Španije, južne Italije in Grčije. V Sloveniji raste ob vodotokih v nižinskem in deloma v gorskem svetu. Najdemo ga primešanega v bukovih gozdovih. Na dobrih rastiščih doseže višino do 45 m ter debelino 100 cm in več. S svojim bogatim koreninjem prepleta zemljo in tako dobro varuje</p>	•	•	

	<p>bregove, hkrati pa daje možnost rasti bogatega grmovnega sloja, vse to pa ustvarja dobre razmere za življenje ptičev in ostalih živalskih vrst. Zelo rad uspeva ob robovih gozda ali ob pasovih vzdolž potokov. Les jesena imenovan tudi jesovina je rumenkaste do rdečkastobelega barve z izredno lepo izraženimi letnicami. Les je težak, žilav, trden in elastičen. Slovi po izredni upogibni trdnosti, zato je cenjen pri izdelavi športnega orodja, zlasti je še danes nepogrešljiv pri izdelavi teniških loparjev.</p>			
--	---	--	--	--

5. Živalske vrste (ŽV)

ŽV/1	<p style="text-align: center;">PODROČJE SRNE (<i>Capreolus capreolus L.</i>)</p> <p>Srna je prisotna skoraj na celotnem ozemlju Slovenije, zato pri njej ne moremo govoriti o določenih življenjskih območjih in širjenju v druga območja. Številčnejša je predvsem v nižinskih predelih, saj pomenijo mozaično prepletanje gozda in travnikov z veliko gozdnih robov zanjo najugodnejše bivalne in prehranske razmere. Sezona parjenja traja od junija do avgusta. Samica običajno v maju povrže dva mladiča, ki sta zmožna tekanja že po desetih dneh po skotitvi.</p>	•		
ŽV/2	<p style="text-align: center;">PODROČJE NAVADNEGA JELENA (<i>Cervus elaphus L.</i>)</p> <p>Navadni jelen je z mnogimi podvrstami razširjen po vsej Evropi. Z obrobij gozdov so te živali pregnane v njihovo notranjost. Februarja samci izgubijo rogovje, ki jim ponovno izraste do avgusta, tokrat običajno z enim parožkom več. Živijo v čredah – samci ločeno od samic in mladičev. Pripadajo skupini sesalcev kopitarjev, kar pomeni da imajo razcepljena kopita (po dva prsta na vsaki nogi). Jeleni so prežvekovalci in se hranijo s travo, mahovi, lišaji, listi in gozdnimi sadeži.</p>	•		
ŽV/3	<p style="text-align: center;">PODROČJE RJAVEGA MEDVEDA (<i>Ursus arctos</i>)</p> <p>Rjavi medved je vrsta iz družine medvedov (<i>Ursidae</i>) in je poleg severnega medveda eden največjih kopenskih sesalcev – zveri, saj tehta lahko tudi do 780 kg. Živi na velikih samotnih področjih z bogato podrastjo ter v goratih predelih zmerno toplega pasu severne poloble. V Sloveniji živi okoli 450-550 medvedov, največ v kočevskih gozdovih. Zaradi velikosti telesa in pretežno rastlinske prehrane, ki ni energetsko bogata, mora medved pojesti veliko količino hrane, kar pomeni, da potrebuje veliko časa, da jo najde.</p>	•		

	Pri tem prehodi velike razdalje ter se seli. Na žalost poseže tudi po hrani iz ljudskih virov. Je izraziti vsejed, saj se hrani z gozdnimi plodovi, podzemnimi in zelenimi deli rastlin, glivami, glodavci in mrhovino. Ker je plenilec, je njegov plen lahko tudi živina, lahko pa je nevaren tudi za človeka.			
ŽV/4	<p style="text-align: center;">PODROČJE POLJSKEGA ALI DIVJEGA ZAJCA (<i>Lepus europaeus</i>)</p> <p>Razširjen je povsod po Sloveniji ter je izrazit rastlinojed. Je teritorialna žival, vendar svojega teritorija ne brani. Rad ima področja z malo padavinami, brezvetrne lege, ter nizko nadmorsko višino. Najbolj ima razvit sluh, dobro vidi premikajoče cilje, saj ima široko vidno polje (360 stopinj). Nekoč je bil najbolj zastopana vrsta divjadi, ker pa ga ogrožajo mnogi plenilci in bolezni ter spremembe načina kmetovanja, je od leta 1975 njegova številčnost v velikem upadanju. Odstrel se zadnjih deset let skoraj ne izvaja.</p>	•		
ŽV/5	<p style="text-align: center;">PODROČJE LISICE (<i>Vulpes vulpes</i>)</p> <p>Je zelo prilagodljiva žival, saj naseljuje različne življenjske prostore. Živi v predelih Evrope, Severne Amerike, Severne Afrike in večjega dela Azije. Navadna lisica ima okrog 50 podvrst s številnimi barvnimi različicami kožuha. Živi v gozdnih predelih, redkeje v gorah. Zelo pogosto se zadržuje v bližini človeških naselij, tudi ob velikih mestih. Je zelo spretna in hitra, okrog hodi v glavnem ponoči in lovi plen, išče odpadke in mrhovino. Hrani se z vsem kar lahko ulovi od majhnih sesalcev, žuželk, plazilcev, ptic, mrhovine, jagod... Živi posamezno, redkeje v manjši skupini in sicer v tleh v brlogu, do katerega izkoplje več izhodov. Pari se enkrat do dvakrat letno, navadno pozimi. Lisica je glavni prenašalec silvatične stekline, a je gozdu zelo koristna, saj odstranjuje bolne in poginule živali.</p>	•		
ŽV/6	<p style="text-align: center;">PODROČJE DIVJEGA PRAŠIČA (<i>Sus scrofa</i>)</p> <p>Divji prašič je tista vrsta divjadi ali prostoživeča divja žival, ki jo zaradi posebnega načina življenja v naravi, v gozdovih, le težko ali pa nikoli ne vidimo. Le lovci in gozdarji se lahko pohvalijo, da so jo videli, srečali in nemalokrat tudi vztrepotali ob tem srečanju. Ima zajetno telo, ščetinasto dlako, močan rilec z velikimi podočniki. Aktiven je predvsem ponoči. Je vsejed, mnogokrat pa si privošči tudi izlet na travnike ali njive, posejane s koruzo, ovsom ali krompirjem. Divji prašič je pomemben del narave in je bioindikator stanja v našem okolju.</p>	•		

ŽV/7	<p style="text-align: center;">PODROČJE VEVERICE (<i>Sciurus vulgaris</i>)</p> <p>Veverica je eden naših večjih glodavcev. Prilagojena je življenju na drevju, kar je očitno po razmeroma drobnih kosteh in nesorazmerno dolgih zadnjih nogah. Na tleh, kjer se giblje z dolgimi skoki, se ne počuti varno. Na drevju si pri lovljenju ravnotežja</p> <p>pomaga s košatim repom. Aktivna je podnevi. Zime ne prespi in brez hrane ne vzdrži dlje kot nekaj dni. Iz vej si zgradi gnezdo, ki v premeru meri približno 30 cm. Gnezdo naredi najpogosteje 8 m višje od tal, nikoli pa nižje od 3 m. Pri nas jo najdemo v vseh vrstah gozdov, od iglastih in mešanih, do listnatih. Odrasle veverice pleni le malo plenilcev (kune, divje mačke), mlade pa so pogosto plen lisic, ujed in sov.</p>	•		
ŽV/8	<p style="text-align: center;">PODROČJE KAČE (<i>Serpentes</i>)</p> <p>Pri nas živi 11 vrst kač od tega so le tri strupene. Naše strupenjače od daleč lahko prepoznamo po čokatem telesu in zelo kratkem repu, večinoma pa tudi po značilnem cikcak vzorcu na hrbtu. Vendar je lahko pri nekaterih osebkih gada in pri laškem gadu nepovezan in tvori prečne proge, pri obeh vrstah pa so pogosti tudi popolnoma črni primerki brez vzorca. Polstrupene kače imajo strupnik nameščen globoko zadaj v ustni votlini in zato človeku niso nevarne. Popolnoma brez strupa so: progasti gož, navadni gož, kobranka, smokulja, belouška, črnica in belica.</p>			